

## KARMISCHE WETTEN EN KOSMISCHE WETTEN

Wat is het verschil tussen de twee? Het eenvoudigste beeld is: de karmische wet is een gemeenteverordening, de kosmische wet is een landelijke wet. Daarmee is meteen de verhouding tussen de twee gedefinieerd.

Een kosmische wet is b.v. die van oorzaak-en-gevolg. Oorzaak-en-gevolg is een evenwichtswet, zoals alles in de gehele kosmos is gebaseerd op evenwicht. We gebruiken daar wel eens het woord "harmonie" voor. Maar dat is eigenlijk niet het juiste woord. Evenwicht is de meest juiste uitdrukking, omdat we in de kosmos moeten uitgaan van het volgende:

1. De Schepper in Zichzelf heeft in den beginne het totaal van Zijn schepping volledig geuit.
2. Het totaal geuite kan in zijn onderlinge verhoudingen veranderen het totaal blijft gelijk.
3. Alle eigenschappen van de kosmos als zodanig zijn zo gericht, dat zij bij elke verschuiving van waarden deze evenwichtigheid onmiddellijk weer tot stand brengen.

Daar heeft u eigenlijk het hele eieren eten wat betreft de kosmische wet. De karmische wet werkt een klein tikje anders. Zij zegt dit:

Oorzaak-en-gevolgwerkingen in het "ik" kunnen binnen het bewustzijn residuen achterlaten, waardoor de handeling en bestemming van het bewustzijn - onverschillig in welke vorm of wereld - later mede worden bepaald.

Ik zal eens beginnen met een heel eenvoudig voorbeeld, dat waarschijnlijk kan helpen om te begrijpen, waarover we het zo dadelijk zullen hebben. We hebben een kosmische wet. Die kosmische wet brengt op een gegeven ogenblik in een heel ander deel van het Melkwegstelsel een positieve invloed teweeg. Dan is het logisch, dat in een tegenover gelegen deel een negatieve invloed zal optreden. Het is dus niet zo: hier positief en daar positief. Nee, het is zo: hier positief en dan daar negatief. Nu is er op het ogenblik op aarde een invloed werkzaam, die voor een aantal mensen althans enigszins negatief is. U hebt daarover al meer gehoord in de vorige discussieavond en we kunnen dus volstaan met te zeggen: Voor veel mensen is dit een kwestie van prikkelbaarheid, neerslachtigheid, kleine ongevallen of kleine tegenslagen. Die dingen liggen nu vast in een kosmische tendens. Ze moeten gebeuren. Hoe ze gebeuren en bij wie ze gebeuren, dat komt er niet op aan, maar die bepaalde invloed moet tot uiting komen. Nu krijgen we het karma erbij. Meneer Jansen is zelf negatief. Dan is het begrijpelijk, dat hij in zijn negativiteit die totale invloed uit de kosmos ook nog eens als een extra belasting voelt. Gevolg: meneer Jansen loopt niet eens meer op zijn knieën, meneer Jansen kruipt op zijn buik.

Meneer Pietersen is zeer positief. Zijn bewustzijn stelt hem in staat de zaak te verwerken en een zekere veerkracht te hebben. Hij houdt niet te veel vast aan illusies. Hij krijgt diezelfde negatieve invloed, maar zegt dan: "Ach, het is niet prettig, maar ik kan er wel tegen". Misschien dat hij bij een heel zware invloed even op de knieën terecht komt, maar voor de rest blijft hij wel staan. Als u dit voorbeeld even voor ogen houdt dan zult u - wat de meer persoonlijke werking van die wetten betreft - een juist beeld kunnen krijgen, als we nu de aandacht een ogenblik gaan wijden aan de wetten zelf. Dan beginnen we allereerst aan de wetten van het karma. Dat lijkt me beter, omdat karma voor de mens een heel grote rol kan spelen. Karma stelt:

1. Al datgene, wat ik ben, ontmoet ik in de wereld buiten mij.
2. Al datgene, wat ik in mijzelf en in verband met de buitenwereld ervaar, zal in mij een bewustzijn vormen, waarop ik mijn reacties t.o.v. de kosmos en de buitenwereld altijd weer baseer.
3. Een eenmaal gevormd bewustzijn zal een bepaalde opvatting of misvatting moeten toetsen, voordat er een verandering kan plaatsvinden.

4. Er bestaat geen oorzakelijk verband tussen een handeling in de stof en een gevolg in de stof. De oorzakelijke verbinding in het karma is gelegen tussen de beleving in het "ik" en de reactie in de stof op die beleving.
5. In karma kan worden gesteld, dat tijd niet bepalend of beslissend kan zijn voor werking of verandering van werking. Bewustzijn alleen is heersend: en als zodanig zal de verandering van bewustzijn een verandering van karma betekenen. Een verandering van omstandigheden of tijd houdt dit echter niet in.

Als ik dat zo achter elkaar opdreun, dan denkt u: Nou, nou.... Maar het is niet moeilijk, heus niet. Het hangt allemaal samen. In het karma kan ik n.l. alleen rekenen met mijn bewustzijn, omdat dit bewustzijn mijn voorstellingsleven omvat. Als ik een tijger zie als een goede vriend, dan zal ik hem als een goede vriend tegemoet treden. Is de tijger niet hongerig, is hij vriendelijk, dan is hij mijn vriend. Zie ik de tijger automatisch als een gevaar, dan zal ik als een vijand reageren en het dier zal mijn vijand zijn. Ben ik mij bewust van het wezen van de tijger, dan zal ik hem vriendschappelijk benaderen, maar gelijktijdig rekening houden met zijn hongertendensen en als zodanig er eerst zeker van zijn, of ik die vriendschap kan terug verwachten.

In het eerste geval ben ik vaak het slachtoffer van niet begrepen krachten in anderen: dat is een bewustzijnskwesie. In het tweede geval ben ik gebonden aan de in mij heersende voorstellingen en word daarvan dikwijls het slachtoffer. In het derde geval erken ik de buitenwereld volledig. Mijn bewustzijn is groot genoeg en dus zal ik in staat zijn door mijn juiste reactie al datgene, wat de buitenwereld voor mij betekent, te beheersen.

De gedachte, dat je van leven tot dood om van daar tot leven gaat en daarbij voortdurend hetzelfde spelletje speelt (iets, wat we bij vele voorstellingen van karma tegenkomen) is niet juist. Er is geen sprake van herhaling in de zin, dat de feiten zich moeten herhalen. Er kan alleen sprake zijn - en dat is belangrijk! - van ondervindingen, die ik herhaal. En nu kun je zeeziek zijn op een stampende zeilschoener, je kunt zeeziek zijn op een grote oceaanstomer maar ook op een rutschbaan of op een schommel. Die verschillen lijken erg groot, maar aangezien de beleving gelijk is, zou - karmisch gezien - de waarde ervan gelijk kunnen zijn. Bij dit karma moeten we verder wel rekening houden met de bewustwording in de geest. Als je overgaat, dan houdt je bewustzijn niet op. Integendeel, dit bewustzijn kan zich dan pas precies realiseren wat allerhande belevingen op aarde, die misschien op de achtergrond kwamen, voor het "ik" werkelijk betekenen. Je zou kunnen zeggen: De 1<sup>e</sup> periode van geestelijk bestaan is er een van recapitulatie: de 2<sup>e</sup> periode is er een van het verwerken van het gerecapituleerde: de 3<sup>e</sup> periode kan zijn, maar behoeft dat niet te zijn, het verwerven van leringen en van nieuwe inzichten, waardoor het bewustzijn als zodanig bij een volgende incarnatie sterk verschilt van dat wat van de aarde heenging. Dan zal het karma niet worden bepaald door het vorige leven op aarde, maar door het bewustzijn, dat op het moment van incarnatie werd bereikt.

Nu zijn we heel vaak geneigd om kosmische wet en noodlot en karmische wet een beetje met elkaar te verwarren. We mogen dat in geen geval doen, omdat - zoals ik reeds zei - de kosmische wet onveranderlijk is. Een kosmische wet werkt voor alle werelden en alle sferen gelijk. Haar invloed is daarin dezelfde. De reacties, die binnen deze wet vallen zullen in elke wereld voor de bewoners ervan op dezelfde wijze plaatsvinden. Het is slechts hun verschil in bewustzijn en eventueel van bevoertuiging, dat voor het ego de verschillen uitmaakt.

Wat zijn de voornaamste wetten in de kosmos? Eén hebben we er al genoemd: Oorzaak-en-gevolg. Daarin wordt gesteld, dat elk gebeuren in zichzelf oorzakelijk is voor een volgend gebeuren.

Dan kennen we verder de Wet van gelijkblijvende Velden of Evenwicht, die zegt: De totale hoeveelheid energie in het Al blijft altijd gelijk. Elke verschuiving van kracht enerzijds betekent een compensatiewerking anderzijds.

Dan krijgen we de z.g. Goddelijke Wet, die stelt: Al datgene, wat harmonisch is met bepaalde krachten, wordt bij voorkeur door die krachten beziel, geregeerd en geleid en zal in het totaal van zijn reacties en zijn bewustwording afhankelijk zijn van de hoofdwaarde, welke in die kracht is gelegen. Dat laatste hebt u misschien niet zo vaak gehoord en daarom een klein commentaar erbij: Indien u tot een bepaalde Straal of tot een bepaalde scholing behoort, indien u bij wijze van spreken een zekere eenheid hebt bereikt met een groot-geestelijke

Meester (b.v. Jezus), dan zal het totaal van uw bewustzijn daardoor bepaald zijn: en elke actie en reactie zal worden bepaald door de wet, welke in die Straal of in Jezus en zijn leven of in wat anders is gelegen. Wie eenmaal tot een bepaalde Straal behoort, kan niet tot een andere Straal overgaan. Wie eenmaal een Meester heeft erkend, kan niet tot een andere Meester overgaan, tenzij hij eerst de waarde van die Straal of die Meester volledig in zichzelf heeft verwezenlijkt. Dat is dus ook een deel van deze wet.

Dan hebben we in de kosmos nog een heel aardig wetje en dat zegt dit: Het totaal van micro- en macrokosmos kan worden gezien als een gespiegelde gelijkheid. Al datgene, wat op een zeker vlak bestaat, zal op een ander vlak in omgekeerde verhouding voorkomen, terwijl de interne spanningen en verhoudingen gelijk blijven. We zouden dus kunnen zeggen, dat de spanning in een democratische staat t.o.v. het communisme volledig gelijk is aan de spanning in een communistische staat t.o.v. het kapitalisme. Zo'n voorbeeld klinkt misschien een beetje dwaas, maar het geeft ongeveer weer wat ik wil zeggen. De belangrijkheid van de kosmische wetten ligt niet in hun veelheid. Ze zijn betrekkelijk eenvoudig en wij kunnen zeggen, dat elke kosmische wet is gebaseerd op de volmaaktheid. Om dit voor onszelf eenvoudiger voorstelbaar te maken nemen we aan, dat er een ruimte is, waarin die volmaaktheid bestaat. Die volmaaktheid bestaat in feite niet in een bijzondere ruimte, ze bestaat in het Al. Ze is een evenwichtigheid en indien de ene factor toeneemt, moet de andere factor afnemen, maar de balans blijft gelijk. Dat is de volmaaktheid, de onveranderlijkheid, de eeuwigheid van b.v. de oervorm van de mens, van dieren, van engelen en wat dies meer zij.

Voor de mens en voor bepaalde andere wezens in het Al geldt bovendien nog deze kosmische wet, die voor zover ik kan nagaan dus niet voor alle schepselen gelijk schijnt te gelden: Wanneer het geheel van het wezen onbewust bestaat, zal elke bewustwording van het wezen een sterke identificatie met een deel van dat kosmisch volmaakte wezen veroorzaken. Elke sterke identificatie met een deel van het kosmisch volmaakte wezen betekent een vergroting van begrip voor de volmaaktheid, waardoor het deel-bewustzijn wordt prijs gegeven en het "ik"-bewustzijn uitblust voor een deel hebben aan het totaal-bewustzijn.

Dit is een wet, die overigens in bepaalde sferen van meer belang is dan op aarde. Maar ook op aarde kan ze voor sommige mensen toch wel van toepassing zijn. De krachten in de kosmos kunnen ook weer volgens een wet worden uitgedrukt: en dit is de z.g. Wet van Compensatie. Dit is een afleiding van de Wet van Evenwicht of van Gelijkblijvende Velden, maar wordt vaak afzonderlijk genoemd en geformuleerd, omdat het daarin voortkomende verschijnsel - voor ons althans - los schijnt te staan van het evenwicht en verder voor ons een zeer felle en sterke inwerking op ons eigen lot in sfeer of wereld kan betekenen. Deze wet zegt dan: Daar het gehele Al voortdurend in beweging is en het totaal van de krachten in het Al voortdurend gelijk zal zijn, zal in elk deel dat binnen de schepping bestaat een voortdurende afwisseling van krachten optreden waarbij kan worden gesteld, dat het totaal van de kracht, die op een plaats of in een wezen wordt geuit, gelijk blijft, maar dat hoge en lage trillingen t.o.v. elkaar voortdurend een verschuiving vertonen. Dit is een kwestie, waaraan ik graag een commentaar wil verbinden:

Wanneer ik hoog-geestelijk ben, dan zal er gelijktijdig een lacune van het laag-stoffelijke in mij ontstaan. Dat kan niet anders, want op het ogenblik dat mijn wezen zich op een hoger trillingsvlak gaat bewegen, zal de energie, die voor het lagere vlak benodigd is dus niet meer bestaan. Wanneer ik tot een lager bewustzijnsvlak terugkeer, zal automatisch ook van het hogere bewustzijnsvlak dat ik bezit energie worden onttrokken. Dit kan misschien een aardige verklaring zijn voor het feit, dat je soms buitengewoon hoog kunt denken of kunt uitreden misschien tot zelfs in de hoogste sferen en toch daarvan geen enkel resultaat schijnt te bemerken, als je weer tot de stoffelijke bezigheden terugkeert. Je hebt dan eenvoudig de energie niet meer om het hoger erkende zonder meer kenbaar te maken in het lagere. Het zijn afzonderlijke waarden.

Voor ons geldt daar dan verder bij, al is dat geen kosmische wet, dat wij door het kiezen van harmonische waarden tussen hoog en laag voor onszelf een zo groot mogelijke eenheid van wezen bevorderen, waarbij door de harmonie ook de benodigde kracht op elk gewenst niveau kan worden geuit. Ja, ik weet het, het is ook weer een hele boel. Maar het is niet zo moeilijk, indien u even nadenkt.

Wanneer u op een gegeven ogenblik hoog-geestelijk bent, dan ontstaat er een vacuüm in het laag-stoffelijke. Als u dat vacuüm niet kunt verwerken, ontstaat er dus een stoffelijke onlust. Om die stoffelijke onlust op te heffen richt u zich op laag-stoffelijke bezigheden, op laag-stoffelijke energieën. Het resultaat is, dat uw hoger niveau tijdelijk a.h.w. dood is. Het is er wel, maar er is geen kracht.

Nu we die twee reeksen wetten zo naast elkaar hebben gezien, moeten we ze ook met elkaar gaan verweven. En ik geloof, dat het verstandig is om daarbij toch maar weer uit te gaan van het karma. De persoonlijke beleving is voor de mens n.l. het meest interessante en ook het belangrijkste. We krijgen dan allereerst in het karma de kwestie van energie. De laatste kosmische wet, die ik aanhaalde en vooral dat deelwetje dat ik daarbij citeerde (de regel eigenlijk), speelt n.l. in de karmische werking een veel grotere rol dan we wel denken. Zolang een mens probeert op één niveau te leven, zal hij op het andere niveau tekort schieten. U kunt dus wel hoog zijn, maar dan blijft er hier een hiaat. Aangezien het bewustzijn in de menselijke vorm voortkomt uit een menging van hoge en lage waarden, mag worden gezegd, dat het afwisselend besef van hoge en lage waarden de meest gunstige toestand of situatie schept. Hierdoor ontstaat er een bewustzijn, dat hogere waarden omvat en gelijktijdig de lagere ervaring kent, waardoor de hoge waarde kan worden gericht volgens de behoefte van eigen wezen. We hebben een wil. De wil is een begeerte-element. Wat ik het meest verlang, wil ik, en wat ik niet werkelijk wil, dat zeg ik vaak te begeren, omdat het een illusie is. Maar als je het werkelijk wilt, als je er alles voor over hebt, dan kun je zeggen dat het een deel van je wezen is. De wil wordt in het karma bepaald door het bewustzijn plus het evenwicht. Dat laatste zal wel weer hier en daar moeilijkheden baren, daarom een korte verklaring.

Het bewustzijn maakt het ons mogelijk om ons een wereld, een gebeuren, een toestand of een ontwikkeling voor te stellen. Wij kunnen eventueel zelfs in hogere werelden of krachten het bestaan of de wenselijkheid van die toestanden toetsen. Maar zolang onze energie daarop geconcentreerd is, schieten we tekort. We moeten dus met die hogere bewustzijnswaarden in het lagere werken. Wanneer wij de innerlijk besepte waarde hebben omgezet in materiele waarden, dan blijkt onze wil een fixeren van de beleving in te houden, dus een verrijking van het bewustzijn.

Nu is het aardig om te zeggen. Karma is school lopen. Het is wel een aardig voorbeeld, maar er zit dikwijls nog veel meer aan vast. Als we n.l. zien dat die kosmische wet ook zegt "alle energie blijft gelijk", dan kunnen we niet aannemen, dat ons wezen werkelijk kan groeien, zo min als we kunnen aannemen dat we werkelijk stijgen. We doen dat wel graag, maar dat komt, omdat we de zaak eenzijdig bezien. We kunnen ons slechts meer bewust worden van dat wat we zijn. Een bekende formule. Ik ben het totaal van mijn wezen. Ik ben mij bewust van een deel van mijn wezen. Hoe meer mijn bewustzijn identiek is met het totaal van mijn wezen of dit benadert, hoe meer ik in de toestand van geluk, van vrede, kortom, van perfectie verkeer en des te minder voor mij specifieke uitingen noodzakelijk zijn of mij bepaalde belevingen worden opgelegd. Ik ben eenvoudig één met de kosmische krachten en zal mij zelfs aan hun plaatselijke openbaringen vaak kunnen onttrekken door eenvoudig deel uit te maken van het energietransfer, dat het evenwicht in stand houdt.

Een energietransfer is - laten we een voorbeeld met gewichten nemen: we hebben een weegschaal. Hier staat 10 x 1 kilo en nog wat kleine gewichtjes en daar staat 10 x 1 kilo zonder die kleine gewichtjes. Het totaal van de gewichtjes is 500 gram. Er moet daar dus 500 gram bij komen, dan is er evenwicht. Maar dat kan niet, want, het totaal van de gewichten moet gelijk blijven. Dan neem ik van de kleine gewichtjes 250 gram en zet ze daar neer. Zo behoren dus oorspronkelijk tot alles wat er op deze schaal gebeurt en ze komen dáár terecht.

Als ik nu positief wil zijn, dan ga ik dus steeds mee met de energiegolf en dan kom ik tot het begrip, dat het einde van alle karma in wezen is: het voortdurend evenwichtig zijn, waarbij eigen functie en plaats verandert maar niet eigen bewustzijn en eigen beleven. Dat is het einde. Het begin is eigenlijk nog veel eenvoudiger. Oorzaak-en-gevolg en karma worden identiek gesteld. Wanneer ik een oorzaak schep en ik besef het gevolg, dan zal kosmisch gezien dat gevolg moeten optreden: maar karmisch gezien kan ik mij aan een deel van het gevolg onttrekken. Als ik een bom aansteek en ik weet dat die gaat ontploffen, dan zou theoretisch het aansteken van de bom betekenen, dat ik de lucht inga. Ik kan mij dus verwijderen. Ik kan ook anderen verwijderen. Maar wat ik niet kan voorkomen, is dat de explosie plaatsvindt. Misschien dat dit beeld de zaak iets verheldert.

Wij doen met onze daden heel vaak hetzelfde. En zo ontstaan er dus eigenlijk in de mensheid als geheel, in volkeren en in de eenling afzonderlijk, als weer deel zijnde van een aparte vorm van bewustzijn, situaties, waarbij het gevaar heel groot is: maar bij voldoende bewustzijn kan dat gevaar weer onschadelijk worden gemaakt. We kunnen de werking niet voorkomen. Wat we echter wel kunnen voorkomen, is de schade, die daaruit voortvloeit. Schade n.l. is een persoonlijke ervaring. Ze valt niet onder de kosmische wet. Het is een bewustzijnswaarde. Stel, dat ik weet dat b.v. een economische crisis onvermijdelijk is. Dan kan ik mij dus op die economische crisis instellen op een zodanige manier dat juist het feit, dat hierdoor de productie wat vermindert en de arbeidsmarkt wat rijker wordt, door mij wordt gebruikt om de feitelijke toestand te verbeteren. In Nederland zoudt u het b.v. zo kunnen stellen:

Indien hier een crisisperiode ontstaat, dan zal er ook wel wat minder geld zijn, maar dan zal een belegging in huizen attractiever zijn, de woningnood kan worden beëindigd, terwijl er ook meer materiaal en meer mankracht voor de woningbouw beschikbaar zullen zijn dan op het ogenblik. Bovendien zal de aanwezige mankracht onder druk van een arbeidsmarkt, die maar heel erg slap is, ook vanzelf nog meer presteren. We kunnen er dus voordeel uithalen. Maar doen we dat nu niet en bereiden we ons niet voor, dan komt die economische crisis, we krijgen werkeloosheid, maar we hebben niet gerekend op de mogelijkheid van de bouw. Er is dus niet voldoende kapitaal, materiaal en planning aanwezig om te bouwen. De woningnood neemt toe door het verval van hetgeen er bestaat, terwijl gelijktijdig door gebrek aan de juiste instelling de aanwezige reserves niet op de juiste manier worden ingezet. Dit is nu algemeen gezegd. Maar elk volk heeft een eigen karakter. Dat karakter impliceert een bepaald bewustzijn en dat bewustzijn dicteert weer het optreden. Laat mij een vergelijking maken.

Nederland is nogal heel erg formeel. Men houdt er van om alles tot in de puntjes, haast perfectionistisch te regelen en vindt vaak de perfectionistische regeling belangrijker dan een perfect resultaat. Wanneer dit volk via zijn vertegenwoordigers, maar ook als geheel, tegen een ander volk gaat optreden, dan zal het alle incorrecte punten, alle improvisatie ergens veroordelen. Het zal daarbij onbelangrijke dingen zeer belangrijk gaan vinden. Door zijn aandacht daarop te richten zal het bepaalde voordelen missen en zal het bepaalde bezwaren ondergaan. Aan de andere kant zal het ook weer (dus door zijn vaste plan) vaak beter weten waar het heen wil dan een ander: en zo wat langzamer maar gestadiger vooruit kunnen komen.

Neem nu Amerika. In Amerika is een onderlinge verschuiving van machtsevenwicht eigen een van de normale dingen. In Nederland is het dat niet. Wij willen het hier stabiel hebben. In Amerika niet. In Amerika beschouwen ze samenwerking tussen staten als zo normaal, dat een vermindering van die samenwerking wordt ervaren als iets schandelijks: als iets waarover de emoties hoog oplopen. Daarom zal dus een Amerikaan, die in het groter geheel gewend moet zijn aan veel meer improvisatie er, aan veel meer vrijheid, nooit de mentaliteit van de Nederlander kunnen begrijpen met zijn voorschriftjes, zijn wetten en zijn vooral netjes formuleren, zijn perfectionisme. Die twee zullen elkaar nooit helemaal kunnen begrijpen. En dat betekent, dat de verhouding Nederland/Amerika wordt gedictieerd door misverstanden: en dat houdt in - omdat Amerika de grootste is en Nederland de kleinste - dat Nederland zo nu en dan daarvoor de klappen zal krijgen en dat Amerika zo nu en dan in Nederland teleurgesteld zal zijn, of het belachelijk zal vinden. Kijk, dat kan men dus over staten zeggen. Voor eenvoudige mensen ligt het precies hetzelfde.

Er zijn nu eenmaal kosmische wetten. Als een kosmische wet zegt, dat er een bepaald machtsevenwicht in de kosmos bestaat, dan betekent dat ook dat in alle delen van de kosmos dat machtsevenwicht bestaat. Er kan dus op aarde (voor de aarde als geheel) een golf van energietoename of van energievermindering optreden, maar binnen elk volk en binnen de volkeren op aarde onderling, ja zelfs in de natuur zal een evenwicht voortdurend in stand worden gehouden. Indien dat evenwicht wordt verstoord, zal elders automatisch een aanvulling plaatsvinden. En dat dicteert dus uw hele leven.

De kosmische wet en de karmische wet zijn voor ons vaak één pot nat, omdat we er tenslotte weinig interesse voor hebben of we door een bulldog of door een foxterriër worden gebeten: als we worden gebeten vinden we het erg. Maar we moeten heel goed begrijpen: wat kosmisch bestaat, is niet te veranderen. Je kunt het alleen misschien gebruiken. Wat karmisch bestaat, kan worden veranderd. En dat betekent voor ons, dat wij door onze eigen bewustzijnswaarde

(let op: niet onze benadering van de wereld, die daaruit voortvloeit) het bewustzijn zelf moeten proberen te wijzigen. Door dit te doen kunnen wij onze relatie met de wereld veranderen. We zijn geen slaven van het noodlot. We kunnen meester zijn van noodlot, ook al zullen wij ons nooit kunnen onttrekken aan de kosmische golven van werking en invloed, omdat deze behoren tot een grotere wet.

En dan is er nog iets. Ik heb zo even de vergelijking gemaakt van een landelijke wet en een gemeentelijke verordening. Indien er een landelijke wet bestaat, kan een gemeentelijke verordening nimmer tegen die wet in worden doorgevoerd. Indien een kosmische werking optreedt, zal zij alle eventueel bestaande karmische werkingen overschaduwen, voor zover ze strijdig zijn met deze tendens. Als de kosmos zegt: "meer energie op aarde", terwijl uw karma zegt dat u energie moet verliezen, dan zult u toch meer energie krijgen: alleen zal uw bewustzijn waarschijnlijk niet weten wat ermee te doen. En om het geval af te ronden: Geestelijk bestaat precies hetzelfde. Het is dus niet een kwestie van: dit is nou speciaal voor de mensen. Wanneer wij in een bepaalde sfeer leven en wij gebruiken energie op aarde, dan betekent dit een tekort aan energie in onze sfeer. Wanneer wij op aarde een zekere energie verwerven, dan betekent dit een verwerving van energie, die moet worden getransponeerd naar onze sfeer en daardoor wordt dus een tekort aan energie op aarde veroorzaakt: of zo ze op aarde blijft bestaan, betekent dit een blijvende vermindering van onze energie in de sfeer. Op die manier kan men dus ook de z.g. duistere en lichte sferen tegenover elkaar beschouwen.

Wanneer de stelling van een God en een duivel wordt geponeerd, dan kan er kosmisch gezien geen verschil worden gemaakt tussen de macht en de invloed, die beiden bezitten. Zij moeten in evenwicht zijn. Als God wint, moet de duivel zwakker worden, dat is waar, maar gelijktijdig moet hij op het niveau, waar niet wordt gewonnen, toenemen aan invloed. Als de duivel minder gezag krijgt op de wereld, zal hij gelijktijdig a.h.w. meer zieltjes moeten hebben in de hel. Dat is dus die compensatieregeling. Door dit in de sferen te begrijpen kunnen we misschien, wanneer we ooit in een duistere sfeer belanden of in contact komen met iemand in een duistere sfeer, ook weer gebruik maken van deze kosmische verhouding, die dus wetmatig is vastgelegd, om karmische werkingen tijdelijk te overschaduwen.

Als ik weet, dat liefde (althans een bepaald aspect daarvan) behoort tot de hoogste emoties en dus verwant is met het hoogste Licht, dan kan ik gelijktijdig zeggen dat - indien ik in het duister ook maar voor één ogenblik een begrip van die liefde kan wekken - het totaal van de duistere invloed wegvalt, zolang het bewustzijn van de persoon op dat licht is gericht.

Voorbeeld. Een reddingsseance. Daar doen zich dingen voor, dat weten we allemaal zelf wel, die soms heel erg stompzinnig zijn. Heel veel reddingsseance's zijn meer het wederkerig uiten van het eigen ego van degenen, die z.g. geholpen willen worden en degenen, die z.g. willen helpen. Maar we kennen allen wel een verschijnsel, dat weleens voorkomt, dat iemand wordt herinnerd aan b.v. zijn moeder, zijn vrouw of zijn kind, welke in het licht is. Dan behoeft dat niet waar te zijn. Wanneer echter de voorstelling van het licht in de persoon ontstaat, die verder aan het duister gebonden is, vermindert het duister in hem naarmate zijn concentratie op het licht toeneemt. Dit wil zeggen, dat hij op dat ogenblik, terwijl het totaal van zijn krachten en van zijn bindingen dus gelijk blijft, zijn karma door zijn bewustzijn van het licht weer kan wijzigen. Die verlossingen uit een duistere sfeer zijn soms erg melodramatisch maar er zitten aspecten in, die volkomen reëel zijn en die met beide wetten in overeenstemming zijn.

Uw activiteit, gericht op een andere wereld, moet u precies zo zien. Als u gedachtekracht gebruikt op een geestelijk vlak, dan zal die kracht aanwezig zijn zolang in u het bewustzijn van dit geestelijk vlak domineert. Op het ogenblik, dat u dat niet meer beseft, valt die kracht weg: ze blijft niet bestaan. Ze kan slechts worden gebruikt als een centraal punt waaromheen andere krachten van grotere concentratie zich kunnen verzamelen. Men kan dus op aarde nooit iets doen alleen maar met geestelijke gedachten.

In de praktijk komt het er op neer dat alles, wat de mens met zijn gedachtekracht doet, via astrale spanningen gebeurt, omdat daar de stabiliserende krachten zijn. Men richt het op de geest. De astrale wereld kan ook een op de geest gericht iets bevatten en vorm geven. Maar op het ogenblik, dat die concentratie ophoudt, wordt diezelfde kracht weer naar de aarde uitgestraald. Een soort vertraging. (Voor degenen, die het weten: ongeveer de werking van een sinusöide, een bepaald spoel of condensator, die een vertragend element in omslag of

wisseling van richting van een stroom teweeg kan brengen) In de sferen werken al deze wetten. In de sferen is bewustzijn bepalend. Dan moet worden gezegd, dat - naarmate het bewustzijn van uit de sferen sterker op de aarde gericht wordt - de bekwaamheid of de kracht, die er in de sferen bestaat, zal afnemen. Omgekeerd geldt: naarmate iemand zich van uit een lagere sfeer of wereld concentreert op het hogere, zal zijn kracht in die lagere sfeer of wereld afnemen, maar gelijktijdig zal zijn bewustwording en beleving in het hogere toenemen. Die wisselwerking speelt bij verandering van sfeer, bij inwijdingen e.d. een grote rol.

Denk niet dat u slaaf bent. Als er een kosmische kracht optreedt, die voor een bepaalde ontwikkeling (b.v. een inwijding) gunstig is, dan zult u altijd nog zelf die inwijding moeten vinden. Het kan hoogstens betekenen, dat u over meer energie beschikt om dit tot stand te brengen. Reken nooit op een kosmische wet als iets, wat u zelf kunt wijzigen. U kunt alleen uw benadering t.o.v. de wet wijzigen.

Beschouw een karmische wet nooit als iets wat vaststaand is. De karmische wet is afhankelijk van uw bewustzijn: en elke wijziging van bewustzijn houdt in: een verandering van de karmische verhouding en zo van de verschijningsvormen van de karmische wet. Leer uw karma beheersen. Leer de kosmos en de kosmische kracht te gebruiken.

## DISCUSSIE

❖ *Kan iemand, die op de Straal "Jezus" stond, door Jezus overgedragen worden op de Straal van Boeddha?*

Jezus is geen Straal in zichzelf en ook Boeddha is geen Straal in zichzelf. In dit geval zou je kunnen zeggen: Het is een kwestie van lazerstralen en donderstralen, maar het zijn in ieder geval geen stralen in de zin van het woord, waarin ik deze term heb gebruikt. Als u de leer van Jezus volgt, dan kunt u overgaan naar de leer van Boeddha, mits u dat ene element (de grote mensenliefde) erbij behoudt, die bij sommige boeddhistische leerstellingen weleens op de achtergrond raakt. Maar u kunt dus niet de bewustwording (de levensweg) volgen, zoals Jezus die geeft en overgaan naar een boeddhistische levensweg, die de gevoelens van verbondenheid met het Al terzijde stelt. Overigens komt in de leer van de Gautama zelf, zoals u weet, deze verbondenheid met het Al wel degelijk tot uiting. We behoeven dus niet te spreken over een verschil tussen de weg van Jezus en de weg van de laatste Boeddha, maar we moeten stellen: beiden hebben ze in hoofdzaak een ander aspect belicht van één en dezelfde weg.

❖ *Wat verstaat u precies onder "verandering van bewustzijn"? Kan dit door het verwerven van een bepaald inzicht ook op aarde plaatsvinden? Graag een voorbeeld.*

Ja, dat kan voorkomen. Een heel eenvoudig voorbeeld: U heeft allerhande drankjes gedronken. U denkt: dus is absinth onschadelijk. U drinkt absinth: en als u de gevolgen de volgende dag ontdekt, verandert uw instelling t.a.v. absinth. U hebt er iets bij gewonnen. Uw bewustzijn is dus veranderd. Het is wel een laag bij de gronds voorbeeld, maar het is een van de meest praktische. Als je iets aan den lijve ondervindt, dan kom je tot een conclusie. Elke conclusie, die je trekt, is een verandering van bewustzijn. En dat houdt dus in, dat een verandering van bewustzijn en zelfs van bewustwording op aarde mogelijk zijn. Naarmate men n.l. zijn houding t.o.v. het eigen "ik" en gezien van uit het "ik" t.o.v. de wereld wijzigt aan de hand van ervaringen en bereikte inzichten, mogen we spreken van een bewustwording en dus van een verandering van de persoonlijke waarde.

Misschien is het goed er even op te wijzen, dat er in elk leven dergelijke perioden voorkomen. Als u het bewustzijn van het kind vergelijkt met het bewustzijn van een jongere volwassene en dit vergelijkt met dat van een rijpe volwassene en dat weer met dat van een oudere volwassene (ik zal de leeftijden niet klasseren, dat is beleefder), dan kunnen we inderdaad wel stellen, dat zo iemand zijn jeugdbewustzijn zijn eerste volwassen bewustzijn en de latere fasen ziet als een groei. Hij verliest iets. En dus is de bewustwording nooit volledig. Maar in een bepaald aspect van zijn persoonlijkheid gaat hij steeds meer leren. Hij gaat steeds meer zien. Hij verandert zijn relatie met de wereld en hij maakt dus een bewustwording door. Als er geen bewustwording was tijdens het stoffelijk bestaan, dan zou het stoffelijke bestaan volgens mij - althans van uit een geestelijk standpunt - geen zin hebben.

❖ *Is het juist, dat incarnatie het gevolg is van karma? Is het mogelijk, dat er voor hoge en vergevorderde entiteiten weer een soort stoffelijke toestand op hoger plan bestaat?*

Nou nee. Een stoffelijke toestand - daarmee vermoed ik dat wordt bedoeld: een toestand ongeveer als mens-zijn, maar dan op een hoger plan. Mens-zijn wil zeggen: gebonden zijn aan het stoffelijk milieu, met een beperking van alle bewustzijn t.a.v. de andere fasen van het eigen bestaan, de andere delen van eigen wezen: en dat zal voor een hogere geest zeker niet het geval zijn. Een andere kwestie is, of we kunnen zeggen dat iemand ooit onstoffelijk is. Ik geloof niet dat we dat kunnen zeggen, omdat zijn wezen in de materie nu eenmaal ook een bepaalde hoeveelheid energie bevat en als zodanig de materie altijd deel blijft uitmaken van zijn wezen ongeacht of hij daarin binnen een stoffelijk voertuig leeft of niet. Incarnatie is misschien niet altijd een gevolg van een karma, indien we dat beschouwen als een last, dus als een dwang. Maar als een geest zover komt, dat hij inziet dat hij om zijn eigenbewustzijn van saamhorigheid uit te drukken moet terugkeren tot de mensen, dan zouden we dit in zekere zin karmisch kunnen noemen omdat het het resultaat is van een bewustwording, die in hem heeft plaatsgevonden en als zodanig een verwezenlijking is van een functioneel bewustzijn, dat hij in zichzelf heeft verworven.

❖ *Hij blijft dus altijd gebonden aan materie, krachtens die energie, onverschillig of hij al of niet bevoertuigd is? Hoe zit dat?*

Nu, dat is eigenlijk heel eenvoudig. Ik zal een soort vergelijking geven. U heeft fl 150.- op, zak, u heeft fl 6000.- op de bank en u heeft een vordering uitstaan van fl 470.- een schuld, die een ander aan u heeft. Als u nu redeneert vanuit aards standpunt, dan zegt u: Ik heb die fl 150.-. De rest heeft u niet: dat is iets waarop u een beroep kunt doen. U kunt die verkrijgen: ze zijn rechten. Geestelijk gezien zegt u: Ik bezit de som van dat geheel en hoe de verdeling is, maakt voor mij niets uit. Als ik op het ogenblik niets op zak heb (ik heb dus stoffelijk niets), dan heb ik dat als vermogen.

Energie kunnen we ook uitdrukken als een vermogen. Een vermogen, dat dus tot ons wezen behoort. Als we ontstaan, hebben we een bepaalde hoeveelheid kracht. Die hoeveelheid kracht, die bij ons werkelijk wezen behoort, is uitgedrukt in vele verschillende sferen en werelden. We kunnen delen daarvan transponeren. Maar in het kosmisch bestel als geheel (dus als we de volmaakte vorm zien) behoort voor ons een deel der energie tot de materie (wat niet wil zeggen: tot de materiële vormen, maar tot de energie, die materieel uitdrukbaar is), terwijl andere delen van die energie dus altijd tot een ander niveau behoren. Tezamen maken zij de totaliteit van ons "ik", ons ego uit of zo u wilt van de bevoertuiging van de goddelijke Adem, die in ons leeft. En op die manier kan men dus zeggen, dat we altijd met de materie verbonden zijn.

❖ *Kunnen karma's van twee verschillende mensen elkaar versterken of tegenwerken? Of van één mens t.o.v. een groep mensen?*

Nee. Karma's kunnen elkaar niet tegenwerken, ze kunnen elkaar niet versterken en ze kunnen elkaar praktisch niet beïnvloeden. Dat klinkt misschien heel vreemd, maar het is toch waar. Moet u eens luisteren, Er zijn 4 automobilisten op de weg. De één heeft 20 liter benzine, de ander heeft 80 liter benzine, de derde rijdt op dieselolie en heeft een voorraad van 120 liter, de vierde rijdt op gas en heeft nog 1 fles onder zoveel atmosfeer druk. Hoe moeten we nu zeggen, dat ze elkaar onderling beïnvloeden? Ze kunnen elkaar beïnvloeden door de rijcapaciteiten: maar de bevoertuiging zelf, de wijze van voortbeweging, de motorische mogelijkheden, de fouten enz., blijven tot elk voertuig afzonderlijk behoren. Trek dat nu een eindje door en zeg: karma. Nu kunnen we dus zeggen: Er zijn mensen, die gezien hun karma (het bewustzijn plus de daaruit voortvloeiende noodzaak tot bewustwording en beleving) bij elkaar passen.

Er zijn twee auto's, die precies dezelfde topsnelheid hebben: en de chauffeurs kunnen misschien prettig met elkaar rijden met dezelfde reactiesnelheid. Er kunnen anderen zijn, die tegengesteld zijn. U weet wel, die zondagsrijders: 40 km. per uur op de snelweg als je haast hebt en die bovendien nog niet eens aan de kant van de weg gaan rijden. Dan kunt u zeggen: Die zijn elkaar tegengesteld. Maar dat heeft niets te maken met karma. Het bewustzijn - dat moet u goed onthouden - het bewustzijn alleen bepaalt het karma. We kunnen dus niet zeggen, dat het bewustzijn van de een het bewustzijn van de ander beïnvloedt. We kunnen wel zeggen, dat hetgeen via het bewustzijn van de een tot uitdrukking komt, voor een ander een bewustwording kan betekenen, aangenaam of onaangenaam. Maar dan is de verwerking van



de resultaten toch weer afhankelijk van de bewustzijnsmogelijkheden van de tweede: dus zijn eigen karmische verhouding.

❖ *Komt het voor dat, iemand incarneert ter wille van een ander?*

Ja, dat kan voorkomen. We zullen weer een heel eenvoudig voorbeeld nemen. We zaten net in het verkeer, laten we weer een verkeersvoorbeeld nemen. U heeft iemand een ongeluk bezorgd. De ander is daardoor verminkt: hij heeft b.v. zijn gezichtsvermogen verloren of hij kan niet goed meer lopen. U bent zich ervan bewust dat u de oorzaak daarvan was. U zult zich dus genoopt voelen die ander steeds te helpen en op te zoeken. Zet dat om in ervaringen, die voor het bewustzijn zelf van invloed zijn en zeg: Iemand heeft in een vorig leven een ander in zijn bewustwording geschaad, dan is het heel goed mogelijk dat hij zich als taak gaat stellen om dat in orde te maken. Dat ligt dus in zijn eigen bewustzijn, zijn eigen karma. Dan kunt u zeggen: het karma van de tweede houdt in, dat hij de eerste steeds weer tracht te ontmoeten en dat hij daar een invloed ten goede probeert uit te oefenen. Maar dan moeten we er onmiddellijk bijvoegen: Het is eigen bewustzijn (dus karma) van de eerste dat bepalen zal, of hij al dan niet daarin slaagt.

❖ *Hoe kun je iemand beïnvloeden en hoe kun je hem schaden?*

Dat is een leuke vraag. Ik kan iemand schaden in zijn bewustzijn, als hij een bepaalde waarheid ontdekt en ik belet hem op de een of andere manier om daarmee verder te gaan. Laten we zeggen: ik ben papa. Ik ben erg orthodox in een geloof en ik heb een zoon. Die zoon komt tot de realisatie van een zekere esoterische waarde, een esoterische weg, misschien spiritisme of wat anders, waarin voor hem de mogelijkheid tot bewustwording ligt. Hij zou daardoor wijzer kunnen worden. Nu ga ik hem dat beletten. De zoon onderwerpt zich aan mij. Ik maak gebruik van de vader-zoon verhouding (dus de genegenheid, het verschuldigde respect, de overmacht die ik heb om de jongen tegen te houden) en daardoor krijg ik het zover, dat hij net zo orthodox wordt als ik. Dan heb ik hem in zijn bewustwording geschaad. Nu kom ik weer terug en ben geen vader meer. Maar ik kan opduiken als vriend, zelfs als vriendin onder omstandigheden van de jongeman, die dan dus ook een man of een vrouw is in een andere verhouding. Laten we zeggen, dat hij weer in een orthodox milieu leeft. Nu ga ik met de ander vriendschap sluiten en ga volgens mijn eigen bewustzijn proberen hem duidelijk te maken dat er buiten de orthodoxie nog andere dingen zijn. Dan kan de ander dat aanvaarden of hij kan het verwerpen. Maar ik kan pogen de ander de beslotenheid, door mij veroorzaakt in het vorige leven en die hij deze keer ook heeft gekozen, te doen verbreken en zo wat bewuster, wat vrijer te denken.

Op die manier zou ik de ander dus ten gunste kunnen beïnvloeden. Maar in beide gevallen - en dat moeten we heel goed begrijpen - moet de ander meewerken. Als de zoon zegt: Tja, je denkt wel dat je een hoop weet, maar je bent ook maar een blaaskaak of beleefder woorden met dezelfde inhoud, dan gaat hij toch zijn eigen weg.

❖ *Maar dat had toch in het vorige voorbeeld ook kunnen zijn, dat de zoon zo'n vast bewustzijn had, dat hij zich dus niet.....*

Ja, dat probeer ik juist te zeggen. Ik neem dus hetzelfde voorbeeld. Het zou ook anders kunnen zijn. In het eerste geval is het dus ook nog nodig, dat de ander zich door waarden in zijn persoonlijkheid en bewustzijn aan mij gebonden acht of zich onderwerpt. In het tweede geval is het ook noodzakelijk, dat de ander mij voldoende aanvaardt om van mij die bepaalde richtlijnen te accepteren. Het is dus altijd een wisselwerking, als twee mensen elkaar beïnvloeden. Maar - en nu het typische - onverschillig, of ik zal slagen of niet (als papa of later als vriend of vriendin), ik heb door mijn optreden voor mijn eigen bewustzijn een feit geschapen. Het is in mijn bewustwording verwerkt en dat bepaalt mijn karma. Indien ik er dus niet in slaag om de ander vrij te maken, dan moet u niet denken dat ik daaraan zonder meer gebonden behoef te blijven. Zodra ik besef, dat ik alles heb gegeven, wat ik kan geven en dat ik in mijn eigen wegen verder moet gaan, houdt deze karmische band op te bestaan. Zij vloeit dus voort uit het bewustzijn en is niet een onverbreekelijk deel van een wet.

❖ *Leven is streven, is ons geleerd. Maar streven impliceert een richting. Hoe kan hierbij de wet van evenwicht worden gehandhaafd?*

Als ik probeer eenzijdig te streven, ongeacht op welk terrein, dan weet ik dat ik tekort moet schieten op een ander terrein. Dat hebben we uit de kosmische wetten kunnen zien. Als ik hoog-geestelijk wil streven en ik ontken daarbij de wereld met alle genoegens, zoals dat zo

mooi in Duitsland heet: "Wein, Weib und Gesang usw." en waarbij het usw. soms heel erg belangrijk schijnt te zijn, dan kunnen we dus zeggen: Er ontbreekt mij iets. Door dat ontbreken zal ik dat hogere bewustzijn nooit zo in mijn wezen kunnen verankeren. Ik zou dus beter af zijn, indien ik wat minder hoog-geestelijk zou zijn en wat meer "Wein, Weib und Gesang usw." zou gebruiken. Voor ons geldt dan deze regel, wanneer we in de stof vertoeven: Naarmate wij ons een hoger doel stellen in de geest, moeten wij gelijktijdig ook een vollediger materieel bestaan erkennen en beleven. Naarmate wij meer erkennen en aanvaarden in de geest, moeten wij meer erkennen en aanvaarden in de materie. Slechts door een evenwicht tot stand te brengen tussen deze waarden is het ons mogelijk het geheel zodanig in ons bewustzijn te verankeren, dat van een feitelijke en blijvende bewustwording kan worden gesproken, die op ons verder reageren en dus op ons verder lot van invloed is.

❖ *Dus dan zou hier de richting de resultante zijn van twee krachten?*

Dat is altijd het geval. Omdat wij krachtens ons wezen ergens altijd eenzijdig gericht zijn, zal onze gerichtheid voortkomen uit de strijdige elementen in ons wezen, of uit de strijd tussen ons wezen en datgene, wat rond ons wezen volgens ons bestaat. Onze actie en onze bewustwording zijn altijd de resultante van twee krachten: en als gevolg daarvan kunnen we dus zeggen: Naarmate wij beter de beide oorspronkelijke krachten kunnen bepalen en deze evenwichtiger tot stand weten te brengen, zullen wij de resultante, die onze bewustwording betekent, nauwkeuriger kunnen berekenen en zullen wij een gesteld doel gemakkelijker en juistere bereiken.

❖ *De Schepper heeft het totaal van de schepping geuit in den beginne. Onze bewustwording daarvan kan toenemen, dus evolueren. Maar in de loop der tijden zijn toch ook de stoffelijke vormen geëvolueerd? Hoe rijmt zich dat met bovengenoemd axioma?*

Als ik een film heb - laten we een liefdesfilm nemen - dan kent hij haar niet en zij hem niet in het begin. Op de helft van de film haat hij haar en zij vreest hem. Aan het eind bemint hij haar en zij hem. Dat is allemaal dezelfde film. Als ik de beeldjes afzonderlijk bekijk, kan ik zeggen: Dat is een evolutie. Als ik zie dat het geheel een vastgelegde intrige is, een vastgelegde samenhang, moet ik zeggen: Het is gezamenlijk één film.

Wat wij doen, als wij de schepping van uit de tijd bezien, dat is als het ware per beeld de film bekijken, die God in één keer heeft geschapen en waarin we dus elke verandering klasseren als een evolutie. In feite is er geen sprake van een evolutie, maar eenvoudig van een verdergaan binnen de mogelijkheden van het kosmisch schema. Denkt u aan het bekende plat-land idee, dat hier al vele malen is verkondigd, waarbij wordt gesteld: Als ik een driedimensionaal voorwerp heb, terwijl de waarnemer slechts tweedimensionaal waarneemt, zal hij de doorsnede daarvan zien en niet het geheel. Wij zien misschien t.o.v. een vier- of meer dimensionale wereld (in feite zijn er nog meer dan vier) dus een doorsnede van het geheel. Die doorsnede verplaatst zich, omdat wij ons t.o.v. het geheel verplaatsen. Als wij in de doorsnede een verandering zien, noemen wij dat een evolutie. In feite is het slechts een verplaatsing eigenbewustzijn t.a.v. het waargenomen. Ik weet niet, of het te volgen is? Dat is dus heel kort en simpel gezegd.

❖ *U zegt: simpel?*

Ja, dat is natuurlijk wel een zeer relatieve uitdrukking. Ik wil maar zegen: het is eigenlijk heel eenvoudig, omdat het begrijpelijk is. Als u iets bijna niet kunt begrijpen, dan zeg ik: Het begint moeilijk te worden. En als u het helemaal niet begrijpt, dan zeg ik: Nou, dat is nu ontzettend moeilijk. Ik ga dus uit van het standpunt (dat mag ik er misschien even bij zeggen), dat - ofschoon we moeite moeten doen om het zo eenvoudig en zo prettig mogelijk te formuleren - we heus wel eisen mogen stellen aan het bewustzijn zowel van onszelf als van anderen, omdat als we steeds blijven op het niveau dat iedereen zonder moeite begrijpt, we nooit verder komen. Integendeel, dan zakken we af, omdat iedereen steeds luier wordt

❖ *Kan een mens 25 jaar vrijstelling krijgen van karma, als deze wet dat nodig oordeelt?*

.....Ik sta paf. Ik zou zo zeggen: om het idee van vrijstelling hier te gebruiken, zouden we moeten aannemen dat registratie bestaat, zodat u eerst uw kloffie karma bij de foerier leveren om vervolgens van de kapitein een verlofpas van 25 dagen, pardon 25 jaar te krijgen. Dat is natuurlijk kolder. Het kan zijn dat de kosmische invloeden de karmische werkingen opheffen, dat is waar. Maar het bewustzijn blijft verdergaan: en dus zal aan het einde van die 25 jaar datgene, wat zonder kosmische invloed uw beleving en benadering zou zijn, toch wel verschillen van hetgeen er later ontstaat. Je kunt niet zeggen: Ik begin weer op hetzelfde

punt. Alleen de kosmische werking beïnvloedt soms de wijze, waarop wij onze bewustwording doormaken. We staan dus onder die kosmische kracht. Maar we kunnen niet zeggen: ze heft ons karma op. We kunnen hoogstens zeggen: ze werkt op ons in, waardoor bepaalde bewustwordingen niet of niet voldoende worden opgedaan en andere bewustwordingen wel worden verkregen, die we anders niet zouden krijgen. En met dat veranderd bewustzijn, dat ons karma bepaalt, gaan we rustig verder. Er is dus in feite geen opschorting. Als u het in die te zou ik het zo willen zeggen: Indien er door kosmische werkingen een noodtoestand ontstaat dan wordt een tijdelijke ontheffing van beleving verleend, zonder daarom de uiteindelijke ontheffing wordt verminderd.

❖ *Is dit gebeurd met de dood van president Kennedy? Want toen hij stierf had hij een heel mooie horoscoop, die in niets wees op een dergelijk ongeluk. Maar in de staatshoroscoop van Amerika stond het wel aangegeven.*

Indien men de horoscoop van Kennedy ietwat anders had geïnterpreteerd en daarbij had gelet op de eigenaardige verhouding, die er op dat ogenblik bestond tussen Jupiter, Saturnus en Neptunus, dan had men kunnen zeggen: Het was voor Kennedy misschien wel een gelukkige oplossing, omdat hij anders zou hebben gefaald en nu op het hoogtepunt van zijn bereiken kon heengaan. Maar er lag toch heus in die horoscoop ook wel een aspect, waardoor je kon zeggen: Er treedt een zeer plotselinge verandering op: een onverwachte geschiedenis. Dat is weer zo'n kwestie met horoscopen. Ik hoor heel vaak dat mensen horoscopie gebruiken om hun lot ook in de toekomst te leren kennen. Nu moet u eens even heel goed luisteren. Wanneer ik één speldenprik nodig heb om eraan te sterven, maar ik kan niet de mogelijkheid van een speldenprik vaststellen, doch alleen van een zeer dikke draadnagel, kan ik dan mijn lot bepalen? Ik kan ten hoogste die punten zien, waarop wel een zekere perforatie van mijn ego - geestelijk of anderszins - zal optreden, maar ik zal nooit kunnen bepalen wat de resultaten zullen zijn: en ik kan ook niet zeggen dat daartussen geen invloeden liggen, die voor mij niet fataal kunnen zijn.

Horoscopie, voorspellend gezien, vraagt zoveel meer dan aan zo'n horoscoop van een staatsman b.v. over het algemeen kan worden gegeven. Het vergt een zoveel meer omvattend bewustzijn van kosmische en menselijke waarden plus karaktereigenschappen plus karmische waarden dan men gemiddeld bezit, dat wij dergelijke horoscopen hoogstens mogen zien als een aanduiding van mogelijkheden, maar nimmer als iets beslissends. Wij mogen dan ook niet aannemen, dat, als eenmaal de horoscoop gunstig staat, er niets onaangenaams zal gebeuren. Als u het niet gelooft, laat uw horoscoop dan nog eens berekenen of ga desnoods de progressie van de planeten door uw horoscoop eens na en kijk dan eens hoe vaak het is gebeurd, dat u een strop hebt gehad, terwijl uw horoscoop zei, dat u een buitengewoon gunstige tijd had. Dan kan dat tenslotte voor u gelukkig zijn geweest, maar op dat ogenblik zat u er toch maar mee. Dus alle prognostiek, niets uitgezonderd, is altijd maar vraagwaardig. Het heeft nooit een volledige betekenis. Het kan een aanduiding van mogelijkheden zijn, maar meer dan dat nooit. Het is nooit een constatering van feiten. Zelfs niet een helderziende waarneming in de tijd, omdat ze fragmentarisch is en dus de samenhang tussen de fragmenten een geheel andere kan zijn dan - naar men meent - door het beeld wordt geïmpliceerd.

❖ *Dus eigenlijk heb je er niet veel aan?*

Indien u uw leven daardoor wilt laten regeren, niet. Als u landkaart hebt die onvolledig is, dan staan daar een hele hoop weggetjes niet op, die u toch tegenkomt. Maar misschien dat u zich door de hoofdlijnen van de landkaart ongeveer kunt oriënteren op de mogelijkheden, die er nu voor u open staan. In deze zin kan een horoscoop dus gunstig zijn. Ze kan u een klein beetje oriënteren over de tendensen, die er zo ongeveer heersen. Ze zal nooit bepalen welk gebruik u ervan maakt of welke onverwachte gebeurtenissen er binnen die tendensen zullen plaatsvinden. Het is dus alleen: u kunt zich wat beter voorbereiden op de mogelijkheden, niet op alle, maar wel op enkele meer voornamelijk mogelijkheden. En als u dat waardeloos vindt, nu ja, dan moet u zeggen. Een horoscoop is waardeloos en elke prognostiek is waardeloos. Zegt u: Ach, het is altijd prettig om een klein beetje te weten wat er ongeveer zou kunnen gebeuren. Al weet ik dan ook niet alles, ik kan er tenminste enigszins rekening mee houden, dan zou ik zeggen: een prognostiek van een goede astroloog, van een zeer goed helderziende, kan u wel helpen om u wat juister te oriënteren en kan het vooral mogelijk maken om uw psychische instelling t.o.v. uw omgeving wat te wijzigen.

Wat Kennedy betreft, wil ik er overigens wel op wijzen dat hij meermalen voor zijn vertrek naar de plaats van zijn overlijden is gewaarschuwd. En als hij niet op dat ogenblik (dat is ook nog een curiositeit) een zeer sterke Mars (dus een schijnbaar gunstige Mars-invloed) in zijn horoscoop had staan, was hij ook niet zo koppig geweest en had hij voorzorgen getroffen, die nu achterwege zijn gebleven.

Nu, dat zijn de horoscopen geweest. De astrologen opzij, terug naar karma en kosmische wetten.

- ❖ 1. *Is de schepping, ook wel genoemd de openbaring, terug te voeren tot het heden?*
- ❖ 2. *Heeft iedere "ziel" bij haar ontstaan een tweeling-ziel als kosmisch partner gekregen?*
- ❖ 3. *Is bij de openbaring al het bestaande leven ineens ontstaan? Deze vraag naar aanleiding van het feit, dat het ene leven praktisch nog moet beginnen aan de lange weg tot het Al en het andere leven al in de Christussfeer of wellicht hoger is.*

Alles is geschapen door God. Alles bestaat dus als mogelijkheid. Een mogelijkheid wordt door ons pas gerealiseerd, indien ze wordt beseft. Hiermede is het verschil tussen de ontwikkeling, zoals wij die waarnemen en de feitelijke ontwikkeling in God wel gesteld.

Verder: Tijd is een verschijnsel van het achtereenvolgens waarnemen van delen van het geheel. God kent het geheel. Voor God is er geen tijd. Voor God is dus elke schepping gelijktijdig bewustwording en werking. En vanuit God gezien komen we allen gelijktijdig tot Hem en zijn we gelijktijdig op hetzelfde moment ook van Hem uitgegaan. Dat is dus voor zover wij kunnen spreken van hetgeen wij van God weten.

Wanneer we stellen: de een hoort in de Christussfeer en de ander moet zijn weg nog pas beginnen, dan is het ook maar een vraag, of wij de Christusweg zien als de alles beslissende weg. Ik geloof, dat menigeen, die de Christusweg heeft afgelegd en volledig heeft afgelegd, tot de conclusie moet komen dat hij nu wel één weg heeft afgelegd, maar dat dit slechts één etappe was van de totale weg. Een ander, die nog niet aan de Christusweg toe is, kan andere etappes reeds hebben volbracht. Het is goed zich dit steeds te herinneren, wanneer men in contact komt met mensen of wezens, die volgens uw inzicht maar aan het begin staan, dom zijn, minderwaardig zijn e.d. Ze leggen misschien een ander deel van de weg eerst af. Hun volgorde van fasen is dus anders. Maar dat betekent nog niet dat ze uw minderen zijn. Alleen op dit ene bepaalde punt zijn ze minder ver dan u. Op andere punten kunnen ze u ver vooruit zijn.

Dan de kwestie van de tweelingziel. Dit zou dan impliceren, dat elke ziel in tweeheid geschapen werd, of om het anders te zeggen: dat we uitgaan van het oude principe waar word gezegd. "God schiep de man: en uit de man nam Hij de vrouw, zodat deze beiden één zijn." Dat is de achtergrond van heel veel geloofsriten, huwelijk e.d. In feite zou dit echter alleen stoffelijk gelden. En iets, wat alleen stoffelijk geldt, is kosmisch gezien niet geldig. Er moet dus worden gesteld: Zielen, die een bewustzijn bezitten, waardoor zij elkander kunnen aanvullen en gezamenlijk een groter bewustzijn en daarmee een grotere bewustwording kunnen bereiken dan elk afzonderlijk, kunnen als tweelingzielen worden beschouwd, omdat zij in hun samenwerking een versnelling van bewustwording of bereiking ondergaan, vanuit ons standpunt gezien. Maar aangezien niet bepaald is dat er maar één ziel is, waarmee dit mogelijk is, is het ook niet te zeggen dat er slechts twee zielen waren, die altijd voor elkaar waren bestemd. We zouden eerder moeten zeggen: Er zijn momenten van ontmoeting, waardoor een twee-eenheid ontstaat: en als deze is ontstaan en de gewenste verhoging van bewustzijn inhoudt (een voorwaarde !), dan zullen deze twee verder als eenheid kunnen worden beschouwd, tenzij ze door eigen wil uiteen gaan, maar daardoor over het algemeen hun bewustwordingsmogelijkheid en soms zelfs hun bewustzijn in waarde verlagen.

Dus geen twee zielen, die van het begin af aan voor elkaar bestemd zijn en die bij wijze van spreken als het ijzerdeeltje op de magneet steeds maar op elkaar afschieten. Het is eenvoudig het zoeken naar de harmonische, de aanvullende factor van het ego. En als die is gevonden, volgt het ontstaan van een grotere, krachtiger eenheid, die uit twee delen bestaat. Het is zelfs zo, dat een dergelijke twee-eenheid weer met een andere twee-eenheid in contact kan komen en zo eigenlijk een soort kwartet kan vormen: en dan heeft het heus geen dubbel-mannenkwartet te zijn.

Ik geloof dat hiermee duidelijk is geworden, dat ik het met de stelling, die u in uw vraag hebt gelegd, lang niet altijd eens kan zijn.

- ❖ *Zou dan de eindfase de idee kunnen zijn, die Teilhard de Chardin stelt als: het ene totale bewustzijn der mensheid als een eenheid?*

Wij nemen aan, dat dat inderdaad het geval zal zijn. Maar het is natuurlijk heel erg moeilijk om - terwijl je nog in beweging bent en nog maar een deel van het geheel kunt overzien - concreet te stellen, dat moet het einde zijn. Gezien het feit echter dat deze vorming van communes of werkgemeenschappen in de geest zeer sterk voorkomt en dat we op deze wijze zelfs incarnaties zien, waarin niet één persoonlijkheid maar meer persoonlijkheden in een volledige harmonie en samenwerking binnen één lichaam leven (dat komt ook voor), zou ik dus wel willen aannemen dat dit juist is, voor zover ik het kan overzien. In ieder geval kan ik u wel zeggen: In God en voor God is het totaal van de schepping één: Zijn beeld uitgedrukt door Zijn wil.

- ❖ *U kunt toch niet zeggen, dat als de een aan het begin van de weg naar het Al staat, de ander in een duistere sfeer vertoeft: en dat degene, die aan het begin staat, dus een andere weg - zoals u zegt - heeft afgelegd. Kunt u niet zeggen wat voor soort weg dat mogelijk zou kunnen zijn?*

Neen. Dat is moeilijk te zeggen, omdat we dan eerst de hele levensweg zouden moeten ontleden. Maar ik wil u wel een voorbeeld geven. De Christusweg is dus de weg van de liefde. Maar er kan een weg van wijsheid bestaan, waarin de liefde tot op dat ogenblik geen plaats heeft gehad. Zo iemand, die op aarde is geïncarneerd, is dus van uit ons standpunt christelijk, maar hij staat nog heel erg aan het begin. Hij is wel wijs, maar hij houdt geen rekening met anderen. Hij houdt alleen rekening met zijn wijsheid. Aan de andere kant bezit hij een wijsheid, die - als hij eenmaal de Christusweg heeft afgelegd - zijn persoonlijkheid veel meer waard maakt dan iemand, die nu de Christusweg gaat (dus dat begrip van kosmische liefde in zich verwerft), maar die daarbij nog niet de wijsheid heeft gevonden om die alomvattende liefde op de juiste wijze uit te drukken. Nu is het over het algemeen zo, dat - indien je dus één fase volledig volbrengt - je verscheidene andere fasen kunt u overzien. "Indien gij de liefde hebt, zo zal u verder alles gegeven worden." Dat betekent dus eigenlijk: wanneer u dus de Christusweg bent gegaan, dan hebt u overzicht over het andere: dan weet u dat het bestaat, maar dan moet u het voor uzelf nog waar maken. We mogen die wegen dus niet allemaal zien als een vervolg van elkaar of als tegengestelde paden. We moeten eenvoudig zeggen: Er zijn een groot aantal paden. Neem wat mij betreft 7 kleuren en leg die in elke voorstelbare samenstelling neer, dan ziet u een groot aantal verschillende paden, die allemaal uit dezelfde elementen zijn opgebouwd. Zeg dan verder, dat naar gelang het kleurenfilter dat u draagt die kleurenverhouding voor u een andere is. Zo krijgt u een oneindig aantal mogelijkheden: en uit dat oneindig aantal mogelijkheden een beperkt aantal waarden, waarvan u kunt zeggen: Dat zijn dus de wegen. Voor mij is een weg de ontwikkeling, die, ik doormaak. Het kan dus zijn dat (al geldt dat niet voor de mens, want die behoort niet tot die fase: die zou die weg dus ook niet kunnen gaan, naar ik meen) iemand, die het hoogste bewustzijn reeds heeft gekend, om het bewustzijn van het hoogste ook in zichzelf volledig te verankeren, eerst tot de chaos moet gaan om in het ongevormde de waarde van het volledig of volmaakt gevormde pas te beseffen. En dan is dat een weg, die tegengesteld is aan die van de mens: die alle fasen omvat welke op de menselijke weg voorkomen, maar in een omgekeerde volgorde, bij wijze van spreken. Omdat die weg voor de mens dus onaanvaardbaar is, spreken we erover als: de demonische weg. Dit wil echter nog niet zeggen, dat ze op zichzelf demonisch is: of dat iemand, die de weg gaat zonder meer een demon is, een kwaadwillende. Het kan een zeer goedwillende zijn. Maar ja, een goedwillende, die u uit uw lijden wil helpen door u uw hoofd af te slaan, weet misschien geen andere methode: of hij weet, dat het de beste methode is, maar u hebt liever een hoofd. En dan zeggen we. Die vent is krankzinnig: of: die is kwaad: of: die is gevaarlijk. Misschien dat hij op zijn manier zelfs heel erg wijs kan zijn.

- ❖ *U zegt: "Dit is niet de weg van de mens," maar zijn er toch wel mensen, die die weg gaan?* Als ik zeg. "Dit is niet de weg van de mens", dan bedoel ik daarmee dat iemand, die hier in menselijke vorm komt, de weg tot de chaos niet volledig kan gaan, zonder datgene in zijn bewustzijn te vernietigen, wat hij reeds heeft bereikt. Teruggaan op de weg betekent n.l. het bewustzijn van vorige fasen a.h.w. negativeren. Je hebt pluswaarden en minwaarden. Maar plus en min samen zijn altijd min. Het is een soort vermenigvuldiging. Ik weet niet, of u kunt begrijpen wat ik bedoel? Nu, dan moet u eens luisteren. Als ik 4 gulden heb (een positieve waarde), die ik heb verdiend, dan ga ik die verdienste teruggeven, maar ik moet daarvoor weer datzelfde werk doen. Ik krijg dan niet + 4 en - 4 = 0 Ik krijg dus geen negatie, want er

zit mijn arbeid tussen: en omdat die arbeid ook nog eens fl 4 + fl 4 waard is, laten we het zo maar zeggen, krijg ik dus door die negatie een waarde van min fl 16. Het klinkt misschien een beetje krankzinnig om dat zo te zeggen, maar het kan duidelijk maken hetgeen ik heb verkregen. Het bewustzijn, maar ook de weg, zijn afzonderlijk bestaande waarden en daardoor heb ik dus veel meer verloren. En dat wil zeggen, dat ik dus nooit helemaal kan teruggaan, want dan sta ik zo ver negatief, dat ik eenvoudig de kracht niet meer heb om verder te gaan. Ik word weer gedreven door de kracht van mijn wezen. Ik moet dat weer gaan verdienen en dan wordt het weer positief. Dat gaat natuurlijk niet. Omdat ik een bepaald bewustzijn bezit, moet ik een bepaalde wijze van benadering t.o.v. het Goddelijke gebruiken. Daar komt het eigenlijk op neer.

❖ *Dus het kan wel tijdelijk plaats hebben?*

Het kan wel tijdelijk plaats hebben, maar het is een zeer kostbare geschiedenis, dat heb ik u al duidelijk gemaakt. En omdat het een zeer kostbare geschiedenis is en tenslotte niets uithaalt, geloof ik ook wel dat degene, die dat probeert, er alleen maar slechter van wordt en eindelijk toch op hetzelfde punt terechtkomt. Het is voor zijn bewustzijn dus een heel lange, moeilijke en zeer pijnlijke weg en situatie, terwijl het voor God precies gelijk blijft, of hij het ooit had gedaan.

❖ *Dat is toch ergens onjuist. Omdat hij ergens verkeerde inzichten heeft.....*

Nee. Het is helemaal niet onjuist. Door hetgeen je verliest plus het besef van wat je hebt gehad (wat dan een gevoelskwesatie wordt en niet meer een bewustzijnskwesatie, en dat is het nare), word je ongelukkiger en daardoor minder sterk naarmate je bewustzijn afneemt. Daardoor verlies je dus aan wilskracht, aan oriëntatievermogen en daardoor ben je dus niet in staat om het absolute ..(?).. te gebruiken. Wanneer we dus zover zijn dat we geen kracht meer hebben - stilstaan kunnen we niet - dan gaan we vanzelf weer de goede kant uit: we zien dan dat onze hernieuwde bewustwording de vervulling is van onze gevoelswaarde en daardoor zullen we het misschien iets vlugger kunnen doen.

❖ *Moet iedereen dan eigenlijk evenveel fasen doormaken of iedere mogelijke weg bewandelen?*

Elk bewustzijn moet evenveel fasen omvatten, voordat erkenning van het totaal mogelijk is. Maar een bewustzijn kan bepaalde fasen omvatten door associatieve belevingen, die gelijktijdig tot een andere fase behoren. Anders gezegd: Niet al datgene, wat je je realiseert, hoeft geleerd te worden. Een voorbeeld: Als u één keer kiespijn hebt gehad, dan hoeft u niet aan alle tanden pijn te krijgen om te weten hoe kiespijn is: de rest kunt u overslaan. Daardoor kan dus niet worden gezegd, dat iedereen een gelijk aantal fasen moet doormaken. Er kan wel worden gezegd, dat een ieder zich van een gelijk aantal fasen bewust moet zijn, voordat hij de top bereikt.

❖ *Dus dat zou de reden kunnen zijn, dat een mens, die een les niet leert, iedere keer terugkomt, tot hij haar eindelijk heeft begrepen?*

Ja, dat lijkt me wel één van de redenen. Er zijn er meer. Maar ik geloof, dat als we daarop ingaan, we wel heel ver zouden afwijken van het onderwerp zelf, want dan komen we n.l. terecht bij de menselijke psychologie: en die ligt een beetje anders dan de wet. Want als je de menselijke psyche bekijkt, ontdek je dat het het meest onwetmatige en onredelijke element is dat je je kunt voorstellen, omdat het evenwicht daarin (een kosmisch evenwicht) zo snel wisselt, dat het moeilijk is op elk ogenblik de vaste waarde daarvan te bepalen.

❖ *.....(?)*

Ja, dat is zeker een feit. U moet maar eens proberen een mens of een overgegangene geest te helpen, zoals wij dat doen. Dan realiseert u zich pas hoe bliksemsnel iemand kan omdraaien.

❖ *Om nog eens terug te komen op die vraag van de tweelingziel. Man en vrouw zijn één, tenminste dat is vroeger altijd gezegd. Vormen die zielen samen ook een geheel?*

Ja, dat is allemaal wel heel aardig, maar hoe moeten we dat dan zeggen in b.v. Afrika, waar de veelwijverij heerst? Dan krijgen we b.v. een 51-ziel. Kosmisch gezien spelen die stoffelijke factoren geen rol.

❖ *Nee. Maar geestelijk gezien?*

Geestelijk gezien is het dus niet zo, dat een bepaalde ziel van den beginne af voor u bestemd is geweest, ook al vindt men het nog zo prettig om dat te denken. Het is niet waar. Het is doodeenvoudig zo, dat op een bepaald punt de onderlinge verhouding tussen twee zielen (of

beter gezegd, twee geesten) zodanig is, dat ze elkaar volledig aanvullen en zo een hogere trap van bewustzijn bereiken. Daardoor maken ze een versnelde bewustwording door. En die versnelde bewustwording betekent een zodanige binding, dat ze over het algemeen verder dus één-zijn. Maar dat wil nog niet zeggen, dat ze dan aan het einde van hun weg zijn. Het is dus niet zo: We ontmoeten elkaar steeds weer in verschillende incarnaties. Dat is helemaal niet noodzakelijk. Want het is heel goed mogelijk, dat we elkaar ontmoeten in een geestelijke sfeer en tot een zodanige eenheid komen, dat we gezamenlijk in één lichaam incarneren, indien dat nog noodzakelijk is: en dan komt er dus nog een derde bij. Zouden we dan die twee afzonderlijk zien, dan moeten we niet meer spreken over een tweelingziel, maar over een triadeziel, een kwartetziel, een kwintetziel, enz. Op het laatst is het een filharmonische ziel. Dit is natuurlijk wat spottend gezegd. Maar ik weet wel, dat heel veel mensen dat idee van de tweelingziel erg prettig vinden. Maar heus, laat me toch alstublieft duidelijk maken dat die tweelingzieltheorie ergens op het sentiment berust. Het is een sentimentkwestie. Mensen horen bij elkaar, ze passen bij elkaar en dan willen ze het idee hebben: dit is eeuwig, onveranderlijk. We zijn van het begin af voor elkaar bestemd geweest. Maar dat is een gevoelskwestie. Het heeft niets te maken met het bewustzijn, want degenen, die vandaag nog zeggen dat ze tweelingzielen zijn, kunnen morgen elkaar wel doodtrappen. Dat komt ook voor. Laten we dus a.u.b. van dit slobberige, sentimentele formuleren van een esoterische waarheid afstappen. Laten we eerlijk toegeven: er bestaan geen tweelingzielen in de zin van: in het begin heeft God gezegd: Hier een mannetje en daar een vrouwtje: en lopen jullie maar door elkaar, jullie komen elkaar steeds weer tegen. God heeft eenvoudig gezegd: Mijn wet is evenwicht. En als twee elementen elkaar ontmoeten en een evenwicht scheppen, dan bereiken ze daarmee een grotere waarde, waarmee ze t.o.v. iets anders een bewuster evenwicht kunnen bereiken. Zo is het. Het spijt me, ik zou u graag uw zin geven.

❖ *Ik geloof, dat dogma's ook in de geest nog heel lang kunnen doorwerken, of is dat niet zo?*  
Om eerlijk te zijn: een dogma is zoiets als de strop, waaraan je jezelf hebt opgehangen en waar je jezelf heel moeilijk weer uit kunt halen zonder grote assistentie van anderen. Daarom kan een dogma zelfs tot hoge geestelijke sferen vaak blijven doorklinken. Vooral - en dan moet u even aan de kosmische wet denken - omdat je er daar wel vanaf kunt zijn, maar in het transponeren van jezelf naar een lagere wereld, waar je contact wilt opnemen, vanzelf de beperkingen die er waren weer op je gaat nemen. Dat is met ons ook zo. Wij als sprekers van deze Orde spreken wel zoveel mogelijk eerlijk, algemeen, ruim en geestelijk, maar we hebben nog steeds te ver teruggesprepen naar de mens en daardoor onbewust onszelf die beperkingen weer opgelegd. Ergens zijn we toch nog dogmatisch. Zo van: dat mag niet en dat mag wel: en zo is het toch eigenlijk en daar mag je niet aan tornen: en die dingen zijn vaak niet zo. Een dogma is in de geest een van de meest beroerde dingen, die er bestaan. Ook voor de mens, omdat een dogma over het algemeen de mens belet bewust te denken, bewust zichzelf een oordeel te vormen, bewust een ervaring te ondergaan en zo zij eigen bewustwording te bevorderen. Ik zie soms mensen, die hun leven beginnen beladen met een hele serie dogma's en dan zeggen zo: "Nu gaan we eens lekker esoterisch doen." Weet u waar me dat aan doet denken? Aan iemand, die een auto wil starten terwijl de handrem erop staat. Dan vinden ze het heel gek dat God geen antwoord geeft, omdat de motor afslaat.

Wel vrienden, dan gaan we nu tot het slotwoord over. We hebben nu met elkaar gesproken over karma, over dit en over dat. Laten we nu ook nog een paar andere punten begrijpen. Wij leven in een wereld, waarin de kosmische wetten tevens ons milieu uitmaken. Wij kunnen niet buiten de kosmische wetten om gaan. Wij kunnen ze ook niet overtreden, al zouden we het nog zo graag willen. We zijn in die kosmische wetten eenvoudig verankerd, omdat zij onze bestaansvoorwaarden zijn en binnen deze bestaat dan ons bewustzijn, wat we dus ons karma noemen. Maar dan binden wij ons sterker dan noodzakelijk is in de kosmos. Daarom is het eerste, dat we moeten leren bereiken, vrijheid. Niet de bandeloosheid of het idee van "ik heb geen verplichtingen of iets". Nee, de vrijheid om datgene, wat wij innerlijk als juist beseffen te denken, te zijn en te leven. De vrijheid om onszelf vragen te stellen, als er maar enige mogelijkheid is om daarop voor onszelf een antwoord te vinden. De vrijheid om te experimenteren desnoods. We kunnen nooit de kosmische wetten overschrijden, nietwaar? Maar omdat het experiment voor ons betekent: een verruiming van ons ervaren en daardoor een juistere benadering van de wereld.

Het is voor de mens heel aardig om zich vast te leggen in allerlei normen: maar die normen bestaan geestelijk niet feitelijk. En als je er in de geest toch aan wilt houden, zoals velen doen, dan word je daar heel vaak ook het slachtoffer van: d.w.z. dat je vastloopt, dat je niet verder kan. Meermalen is iemand alleen maar gereïncarneerd, omdat hij niet kon afstappen van een bepaalde dogmatische stelling en dus een geestelijke waarheid, waardoor hij veel verder had kunnen komen, niet durfde, kon of mocht aanvaarden. Zorg ervoor dat u niet dogmatisch bent. Ga uit van uw eigen geloof, van uw eigen denken. Ga uit van uw eigen zedelijke normen. Behoudt wat mij betreft uw eigen politieke en sociale instellingen en alles wat u wilt, maar één ding, zeg nooit: Dit is het enige. Zo kan het alleen. Of: Dit is het beste, dit is het juiste. Zeg alleen: Dit is het voor mij. Ga uit van uzelf. Leef uw eigen waarheid en waarde volledig. Als u een waarde aanvaardt en u leeft die niet volledig, vraag u af, of die waarde wel juist is gesteld. Zo ja, verander uw leven. Zo nee, verander uw stelling.

Probeer voor uzelf alles terug te brengen tot het eenvoudige, tot het begrijpelijke. Geef eenvoudige voorbeelden. Het is helemaal niet erg om God te vergelijken met een koning, of als het nodig is desnoods met een vodenraper. God zal het u niet kwalijk nemen. Maar als u daardoor begrijpt waar het om gaat, dan is het doel bereikt. Het is voor ons immers niet nodig, dat we eerbiedig moeten zijn. Nee, wij moeten God aanvaarden. Het is voor ons niet noodzakelijk, dat we ons leven lang volgens een vast lijntje moeten lopen. Het is voor ons het feit, dat we een doel moeten bereiken. Het is voor ons niet belangrijk, dat we ons een doel hebben gesteld, dat door de wereld wordt goedgekeurd. Het is belangrijk, dat we een doel kennen, waarnaar we met ons gehele wezen willen streven.

Het is niet belangrijk, dat ons leven beperkt blijft - op aarde of in de sferen - tot datgene, wat aanvaardbaar is of wat netjes heet of wat goed wordt geheten. Of dat we dingen doen, die juist verkeerd zijn. Nee, we moeten datgene doen en beleven, wat in ons past, wat in ons leeft En dat moeten we zo doen, dat we daardoor bewust worden. Daardoor kunnen wij ons karma a.h.w. richten en daardoor kunnen we met een zekere heerschappij bepalen, wat we zullen zijn. Daardoor kunnen we geestelijk de grenzen wegbreken, die nu zoveel mensen verblinden. En dan is dat misschien wel een afbraak van alles, wat men op aarde zo mooi heeft opgebouwd. Maar zoveel van wat men op aarde heeft opgebouwd is in feite het tegendeel van wat de mensen erin zoeken.

Er zijn mensen, die vrijheid zoeken in een gevangenis, wat kan er dwazer en wat kan er dommer zijn? Er zijn mensen, die beschutting zoeken op een open vlakte. Die zijn ook geschikt. Laten we het precies zeggen, zoals het is.

Weet, wat u wilt, wat u zoekt in uzelf. Probeer dat te achterhalen, dan hebt u een beetje begrip van uw karma.

Begrijp dan, dat u nooit tegen een kosmische wet in kunt gaan. En begrijp ook, dat u nooit aan één kant kunt werken, zonder aan de andere kant tegelijk een leegte te scheppen. Zorg ervoor, dat er in uw leven zo weinig mogelijk leegten zijn, dat er zoveel mogelijk evenwicht is. Zorg er voor, dat wat u in uzelf als juist hebt erkend, zoveel mogelijk wordt uitgeleefd. Dan heeft u bereikt, wat volgens mij toch het meest belangrijke is: u heeft binnen het kader van de kosmische wetten uw eigen karma gemaakt van een beheersing van uw bestaan tot een proces van bewustwording, dat door uzelf kan worden geleid en waarbij uzelf steeds meer de grote eenheid, de grote kracht, dat grote licht aanschouwt, in plaats van te wachten tot een ander het u misschien toont.

Want wij zijn het zelf. Zelf moeten wij zijn. Zelf moeten wij handelen en volbrengen. Zelf moeten wij leren en ervaren. Anderen kunnen ons daarbij leiden of helpen, indien ze met ons harmonisch zijn en wij hen aanvaarden, maar zij kunnen ons nooit vervangen.

Het bewustwordingsproces is een proces ín ons. En met dit proces zullen wij eens - voor ons misschien tienduizenden of miljoenen jaren verder of misschien maar enkele seconden verder - het begrip van de eenheid van het eeuwige bereiken, dat voor ons nu niet te omschrijven is, maar waar dit alles heen voert.

Ik geloof, dat God bereiken belangrijker is dan de manier, waarop je het doet.

Ik geloof, dat je karma overwinnen en zo zelf richting geven aan je leven belangrijker is dan je te houden aan alle voorschriften en regels, die er bestaan.

Ik geloof, dat geestelijk en stoffelijk een zekere beheersing van jezelf en van je lot meer waard is dan alle goede en waarderende woorden, dan alle mooie toespraken.



Indien ik u door mijn inleiding en mijn beantwoording van vragen een klein tikkeltje in die richting heb kunnen leiden. Indien ik u misschien ook heb kunnen wijzen op het feit, dat dit niet alleen maar een kwestie is van sentimentaliteit, van iets wat mooi is, maar dat het eenvoudig een kwestie is van God en Zijn wet, waarin we leven, dan, vrienden, ben ik erg dankbaar voor de aandacht, die u me hebt gegeven. Zou dit niet het geval zijn, dan ben ik u toch dankbaar voor het geduld, waarmee u naar mijn misschien hier en daar wel erg snel spreken hebt geluisterd. En zoudt u er iets uit hebben geleerd en er iets mee willen doen, dan veel succes op uw weg.